

TUNŠKI GLAS

DECEMBER 1995

VESEL BOŽIČ

SREČNO
1996

*Zdaj pa dajmo tistega,
tistega od zida!
Svet je malo prida-
radi bi bolj čistega.*

*Bistrega, prozornega,
kakor je ta čaša,
in kot misel naša
mladega in bornega.*

*Še ga dajmo tistega,
tistega od zida!
Svet je malo prida-
sanjajmo si čistega*

(Oton Župančič)

Delo sveta KS v letu 1995

Urednikov kotiček

Približali smo se času, ko bomo vsak zase in vsi skupaj stehali leto, ki bo kmalu za nami. Koliko je bilo osebnih uspehov bo najbolj prava ocena vsakega posameznika. Za skupno sliko dogodkov, ki so se v pravkar iztekajočem letu zgodili, smo se odločili pripraviti nekakšen pregled skozi leto 1995. Uredniški odbor v sestavi Pavle Juhant, Urša Klemenc, Ivan Nograšek, Tone Palčič, Joži Petek in Valentin Zabavnik, je imel zelo malo časa za pripravo kvalitetnejšega časopisa, zato se vnaprej opravičujemo za morebitne napake in Vas spoštovane krajanje Tunjice, kakor tiste rojake, ki so odšli po svetu vabimo k sodelovanju v prihodnjem letu.

Želimo, da bi ta časopis našel primerno mesto v vsakem domu. Naj bo vedno pri roki, kot pomočnik pri obujanju spominov, ki jih tempo časa v katerem živimo potiska v ozadje. Veseli bomo vsakega vašega prispevka. Skupaj z drugimi prispevki bo vgrajen v lep mozaik, ki mu dajmo ime Tunški glas.

Ko pride med nas,
naj ga bere vsa vas,
tudi za kratek čas,
ta naš Tunški glas.

Urednik

TUNŠKI GLAS

Glasiło krajanov KS Tunjice
Izhaja 1 krat letno v
nakladi 300 izvodov in ga
prejmejo vsa gospodinjstva
KS Tunjice brezplačno.

Uredniški odbor:

Pavle Juhant, Urša Klemenc, Ivan Nograšek, Tone Palčič - lektor, Joži Petek in Valentin Zabavnik

Glavni in odgovorni urednik:

Valentin Zabavnik

Naslov uredništva:

Košiše 16, Kamnik

Tisk:

Tiskarna VOVK d.o.o. Kamnik

Priprava za tisk:

Studio Dataprint d.o.o. Kamnik

Svet KS, ki ste ga izbrali: Janez Klemenc, Ivan Nograšek, Jožica Petek, Slavko Petek, Peter Stele ml., Marjan Šmidovnik, Marjan Torkar, Milan Vrhovnik in Valentin Zabavnik deluje dobro leto. V tem času smo realizirali vrsto del in dejavnosti, ki so bile sprejete na zboru krajanov 24.2.1995. Svoje delo bi v kratkem radi predstavili vam vsem, ki ste nam zaupali.

Program dela, potrjen na zboru krajanov, je v glavnem zajemal:

- sanacija fasade stare šole in njena preureditev za potrebe mrliške vežice,
- določitev in organizacija krajevnega praznika,
- postavitev spominskega obeležja vsem žrtvam vojne,
- sanacija vodovoda,
- rekonstrukcija in asfaltiranje ceste skozi Laniše.

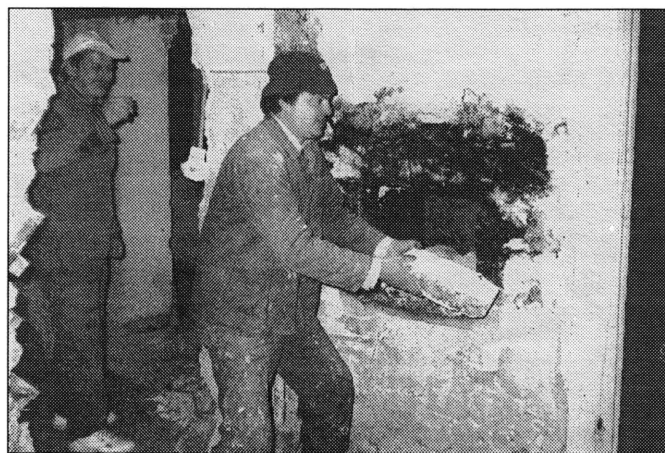
Domači mojstri pri delu v vežici.

ni zadoščalo niti za obnovo fasade. Fasado je strokovno izdelal g. Pelko z Bleda in je stala našo blagajno 2.845 tisoč tolarjev, kar je seveda precej več kot enoletni samoprisevek. Zato nam ni ostalo drugega, kot da s čim bolj skromnimi finančnimi sredstvi obnovimo notranjost. Z veliko dobre volje in nešteto

vežico upravičeno ponosni. Vežica je bila blagoslovljena teden dni pred krajevnim praznikom. Vežica je delno že opremljena, nekaj opreme moramo še zbrati, predvsem prte, za katere upamo, da jih bo darovala kakšna dobra družina.

V poletnem času smo na pobudo članov sveta in v skladu s sklepom zbora krajanov organizirali praznovanje krajevnega praznika. Osrednji del prireditve je bil posvečen izdaji knjige g. Toneta Palčiča "Tunjice", pri organizaciji praznovanja pa so sodelovali tudi ostali vaščani. Nastopali so Tunjiški oktet, šolski otroci, folklorna skupina Kamniška Bistrica, Koledniki in drugi.

S prijetno glasbo ansambla Viharniki smo popraznovali

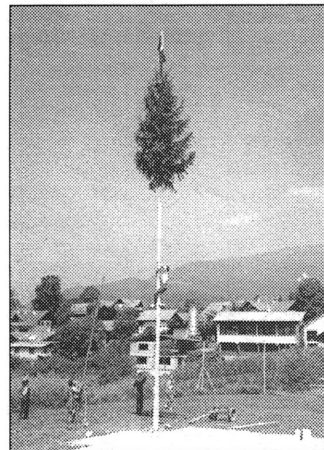

Kamen na kamen, pa bo palača

Na zboru je bilo seveda še več potreb in želja, zato smo morali nekatere prestaviti v naslednje obdobje.

Pobudo za dokončno ureditev poslovilne vežice smo dobili ob smrti Sp. Golobove mame. Zaradi slabih vremenskih razmer so se domači odločili, da bo ležala v nedokončanih prostorih stare šole, kar nas je posebej motiviralo, da moramo prostor dograditi za predviden namen. V letu 1994 nam je ostalo 2 milijona tolarjev, kar seveda

delovnih ur smo pristopili k odstranjevanju starih ometov in tal, projektirali prostore kar na licu mesta in upam si trditi, da smo iz zapuščenih prostorov ustvarili pravi poslovilni dom za naše rajne. Pri delu smo dobili podporo domačega župnika in strokovnjakov iz vrst zidarjev, tesarjev, vodovodarjev, mizarjev, električarjev, krovcev, pa tudi večine krajanov, ki so s prostovoljnimi delom prispevali k našemu skupnemu projektu. Zato smo na našo

Mlaje za prvi krajevni praznik je prispeval Korbarjev Ciril, postavili pa so jih odborniki Društva samopomoči Tunjice.

pozno v noč in mislim, da so krajan praznovanje, ki je bil organizirano na obletnico ustanovitve krajevne samopomoči, ki je bila ustanovljena 19. julija, 1897, lepo sprejeli za naš praznik. Upamo, da bo praznik postal nepogrešljiv, in ga bomo praznovali vsako leto.

Postavljanje mlajev ob vbodu na prireditveni prostor, je vodil Znamenskov France.

Pred Dnevom mrtvih smo odkrili spominsko obeležje žrtvam druge svetovne vojne. Plošča je postavljena na steni shrambe za orodje, nekdanje "totenkamre" na pokopališču, ki smo jo obnovili s prostovoljnimi delom. Spominska plošča je bila izbrana zelo skrbno in po odzivu krajanov in svojcev mislimo, da smo dosegli namen: v letu strpnosti postaviti spomenik vsem padlim krajanom, ki iz različnih razlogov niso bili

vpisani na nobenem spominskem obeležju in so v vojni izgubili svoja življenja. Na slovesnosti ob odkritju plošče sta v lepem kulturnem programu sodelovala tudi naš oktet in cerkveni pevski zbor.

Na sanacijo vodovoda nismo pozabili, le prehitete so nas še nujnejše nepredvidene stvari, ki jih bomo omenili na koncu. Upam, da se bodo vsaj pripravljala dela začela do konca leta.

V tekočem letu je potekala gradnja 1,6 km ceste proti Lanišam, ki je bila uspešno zaključena z otvoritvijo drugega decembra. Za spodnji ustroj ceste so krajan prispevali finančna sredstva in pomagali z delom. Iz sredstev samoprispevka smo plačali označitev ceste za gradnjo in gramoz. Dokončnega obračuna za spodnji ustroj ceste še nimamo. Pri gradnji so nam priskočile na pomoč strokovne službe občine Kamnik s strokovnim vodenjem gradbenih del. Finančna sredstva za asfaltno prevleko je zagotovila občina iz sredstev proračuna in sklada stavbnih zemljišč. Ob lepo pripravljeni otvoritvi smo si zaželeli nasvidenje v letu 1996.

Seveda je prišlo do več nepričakovanih problemov. Presenetili so nas plazovi na cestah proti Vrhovju, nad Krtom in proti cerkvi. Najbolj nas je prizadel plaz proti cerkvi, ki je popolnoma odre-

Župana občin Kamnika in Cerkelj, Tone Smolnikar in Franc Čebulj, sta optimista pri cestnem povezovanju obeh občin tudi v bodoče.

zal več hiš, pa tudi cerkev, poslovilno vežico in pokopališče. Z velikim angažiranjem občinskih strokovnih služb so bili plazovi sanirani v najkrajšem času.

Osmega maja zvečer smo se zbrali ob kresu pod šolo, kjer smo krajan skupaj praznovali 50. obletnico konca II. svetovne vojne s posebno željo, da vojne ne bi bilo nikoli več.

V novembru nas je obiskalo časopisno podjetje Gorenjski glas iz Kranja. Obisk smo izkoristili za predstavitev naše KS z vsemi njenimi društvi, predvsem predstavitev okteta, ob praznovanju njihove desetletnice. Posebej smo izpostavili tudi obnovo fasade naše lepe baročne cerkve, h kateri bomo morali pristopiti v najkrajšem času.

Finančno smo pomagali oktetu in pri miklavževanju. Pri našem delu so nam pomagala vsa društva, predvsem Tunjiški oktet, Krajevni odbor rdečega križa, Gasilsko društvo, Društvo samopomoči, g. Stele Peter, ki zastopa naše interese v občinskem svetu in krajan.

Leto bomo zaključili s tradicionalnimi obiski starejših krajanov od letnika 1919 nazaj, ki nas, upamo, z veseljem pričakujejo.

Svet KS Tunjice

V imenu sveta KS Vam še naprej želim tiste pripravljenosti in dobre volje, ki nas je povezovala v preteklem letu, z namenom, da se tudi v bodoče ohranjajo te vrednote, ki so v srečo in zadovoljstvo vseh krajanov.

Joži Petek

Krajan Tunjic so se dostojno poklonili vsem žrtvam II. svetovne vojne.

**VESEL BOŽIČ
TER
SREČNO, ZDRAVO
IN USPEŠNO
LETO 1996
VSEM KRAJANOM
IN ROJAKOM IZ
TUNJIC
VAM ŽELIM
PETER STELE
OBČINSKI SVETNIK**

Tone Palčič prejema iz rok predsednice KS Tunjice Jožice Petek priznanje in naziv »Častni krajan Tunjic«.

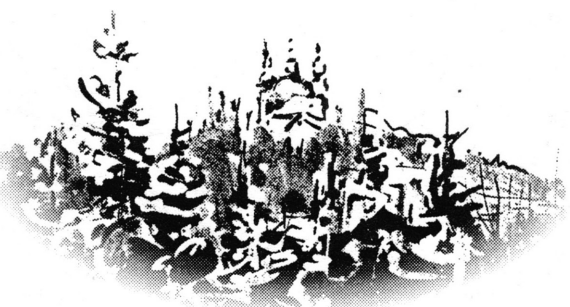
Časi to smo mi, pravi sv. Avguštín. Časi se ponavljajo, ker gre karavana rodu naprej. Segaj s pogledom in preteklost in v prihodnost; s pogledom nazaj in v globino hkrati. Presojamo stanja, ki so bila, so in naj bi bila. Presoja jih človekova misel, vest, razum in srce. Človek se je sposoben učiti iz napak človeka, iz napak narodov, iz napak zgodovine in časa. Tako priznava vsaj posredno, da je potreben odrešenja, poboljšanja in čuječnosti, ki v njem obranja duha za dobro, pravičnost, resničnost in ljubezen.

Tudi vera je človeku posredovana z namenom, da ga utrjuje v dobrem, obranja v občestvu z ljudmi in v občestvu z Bogom. Da bi to občestvenost človek smel v polnosti učiti, je Bog poslal Sina, po katerem se ranjeno človeštvo vrača v skupni dom, ki ga knjiga razodetja utemeljuje v videnju nebeškega Jeruzalema. Za dosego tega blaženega cilja je nebeški Sin prišel v podobi človeka, da se med nami rodi, živi, trpi, po nedolžnem umre v podobi blapca in budodelca, da se izpolni pismo - "po njegovih ranah smo ozdraveli" in "k budodelcem je bil prištet".

Vsako leto se kristjani zbiramo ob dogodku zgodovine, ki naznanja našo rešitev in novo upanje za ves svet. Vsako leto se vedno znova oglašajo zvonovi, in na uho, srce in vest kristjanov pozvanjajo besede Jezusovega oznanila, ki je luč sredi teme. Z bleskom nebeških resnic ožarja svet, zaviti v temo usodnih zmot. V to globoko in grenko žalost vrača to oznanilo zaupanje in veselje, oznanja svobodo Adamovim otrokom, vkleknjenim v meje greha in krivde. To oznanilo obljublja usmiljenje, ljubezen, mir neizmernim vrstam trpečih in žalostnih, ki gledajo, kako so izgubili srečo in zlomili svoje sile v vihri boja, ki je deležnost vseh.

Zvonovi razširjajo to božično oznanilo po vseh delih sveta in nas spominjajo božjega daru, ki je bil poslan človeštvu ob začetku krščanske dobe. Oznanjajo in proglašajo pa prav tako tolažilno, še danes živo resničnost Boga, ki v Kristusu ostaja Pot, Resnica in življenje. Skozi njegovo navzočnost se človeštvo vrača k sebi in bliža k tisti dopolnitvi zgodovine, ki ji je božja milost začetek in kraj. Ta milost v nas stori, da se spravimo s sebo, z ljudmi in Bogom, da prebudimo v sebi čut za pravičnost, dobroto in usmiljenje in se v veri oklenemo luči, ki ne pozna zatona. To luč Odrešenika vam oznanjam in vam jo iz srca želim.

Vaš župnik Pavle Jubant

Minilo je nekaj mesecev, odkar je knjiga TUNJICE zagledala luč sveta. Po odzivih bi človek sodil, da je vaščanom in ostalim bralcem všeč, da smo Tunjičani dobili svoje "prvo berilo". Seveda pa je marsikdo odkril tudi kakšno netočnost. Prav je, da pojasnim, kako je do napak prišlo.

Takoj, ko sem prejel knjigo iz tiskarne, sem ugotovil nekaj napak, ki jih je povzročil dandanes" vsemogočni računalnik". V dobri veri, da je vse v redu, sem zadnje korekturo pred tiskom na hitro pregledal in to je moj greh.

Verjetno se boste strinjali, da prav veliko časa za pisanje, še bolj pa za zbiranje podatkov, nisem imel. Od odločitve, da bom skušal po svojih najboljših močeh napisati nekaj, kar bo bralcem všeč, pa do predaje teksta v tiskarno, je minilo manj kot leto dni.

Nekdo mi je očital, da sem določene podatke zbiral bolj "spotoma", čemur ne bi mogel pritruditi. Prav za pomanjkljivost podatkov so krivi moji "obveščevalci", kajti verjemite mi, da v tako kratkem času vsakega podatka nisem mogel večkrat preverjati.

V času po izidu knjige pa do danes sem uspel najti še nekaj zanimivosti, ki jih v nadaljevanju posredujem.

ARHITEKT CERKVE SV. ANE

V knjigi navajam, da arhitekt ni znan, saj sem v vseh do tedaj znanih mi virih zasledil le tak podatek.

Kasneje sem imel priložnost videti televizijsko oddajo, ki jo je o baroku na Slovenskem pripravil in vodil umetnostni zgodovinar dr. Nace Šumi. Pravi, da je domnevni arhitekt tunjiške poznobaročne cerkve dunajski arhitekt Lovrenc Prager, ki je izhajal iz znamenite šole profesorja von Hildebrandta. Prager se je namreč iz Dunaja preselil v Ljubljano in postal tu deželni stavbni mojster. Zanj sicer navajajo, da sta glavni njegovi deli cerkev v Gabrju pri Dobrovi iz leta 1762 (letnica pričetka zidave tunjiške cerkve!) in stanovsko gledališče v Ljubljani iz leta 1765.

Zelo verjetno je torej, da je načrt za cerkev sv. Ane v Tunjicah

izdelal stavbenik Lovrenc Prager, z gotovostjo pa tega še vedno ne moremo trditi.

NAJDBA RIMSKIH ZLATNIKOV

Da je preko Tunjic vodila rimska pot ali cesta, to nedvomno drži. Napačen pa je podatek, da so leta 1842 v bližini cerkve našli zlatnike iz rimske dobe. Za točnejši se je izkazal podatek, da so bili zlatniki najdeni v Zobavnikovih ulicah. V Narodnem muzeju v Ljubljani namreč hranijo primerek zlatnika, ki izhaja iz najdbe v Tunjicah.

Iz literature, ki obravnava to najdbo, vzememo, da so otroci pri igri v bližini vasi našli zaklad. Po ustnem izročilu so to Zobavnikove ulice, nekaj metrov stran od meje KS. Kraj, kjer je bilo v lončenem loncu 300 zlatnikov iz dobe cesarice Honorije, leži torej v delu naselja Košiče, ki spada tako upravno kot cerkveno-upravno v Kamnik.

Od vseh 300 zlatnikov so se danes ohranili samo trije. Poleg zlatnika, ki ga hranijo v Narodnem muzeju v Ljubljani, sta dva zlatnika v muzeju na Dunaju. Takrat, ko so zlatnike našli, je bil tudi naše glavno mesto Dunaj in del zaklada je romal tja.

Zaklad naj bi bil zakopan leta 452 v strahu pred Huni, ki so tiste čase prihajali tudi na današnji teritorij Slovenije. Ta trditev, ki izhaja iz Turističnega vodnika Slovenije, 1995, pa je vprašljiva.

NASTANEK MEVŽARJEVE DOMAČIJE

V knjigi sem zapisal, da je po ustnem izročilu Mevžarjeva domačija nastala iz Matevžičeve z Vrhovja in sicer na osnovi dedovanja.

Pred časom pa sem iz podatkov, ki sem jih našel v tunjiškem župnišču, ugotovil, da je ustno izročilo tokrat napačno. Velikokrat nas tako izročilo vodi do pravih zaključkov, vendar žal temu ni vedno tako.

Prva lastnika Mevžarjeve posesti, ki je obsegala četrt grunta, sta bila namreč Matevž Kočar, rojen 1757 in njegova žena Doroteja Pogačar, rojena 1772. Matevž je bil Sp. Kosirmikov, Doroteja pa Gradišekova. Kdor pozna ta del

Tunjic, ve, da obsega Gradišekova posest tudi parcele, ki se razprostirajo prav do Mevžarja. Tudi znamenje, ki mu pravijo Gradišekovo, stoji v neposredni bližini stare Mevžarjeve hiše.

Sklepamo torej lahko, da je Doroteja od doma, od Gradišekovih, dobila zemljo za doto, možno pa je tudi, da sta jo z možem Matevžem nekaj dokupila. Tu sta si leta 1797 zgradila hišo. V zakonu sta se jima rodila dva sinova, od katerih je mlajši, Valentin, podedoval očetovo in materino posestvo. Valentin je imel v zakonu z ženo Marijo Habjan iz Viševce šest otrok. Njun sin France pa se je poročil s Franco Romšak-Zg.Hribarjevo iz Laniš. Ker nista imela potomcev, sta vzela k sebi nečakinjo Ano, ki je bila doma na Cerkljanski Dobravi. Ana je bila hčerka Primoža, ki se je od Zg.Hribarja priženil na Dobravo. Ana se je leta 1919 poročila z Jerovškovim Jožefom in takrat se je priimek pri hiši prvič spremenil iz Kočar v Koželj.

so rekli, saj to je pa Kurja Dolina, ko imajo tolikšno število kokoši-kur.

Področje Kurje Doline in Klanca je bilo do sredine prejšnjega stoletja praktično neposeljeno, z izjemo Zg.Kureševe hiše. Šele pred približno 140 leti pa so začeli tu graditi hiše. Zanimivo je, da so skoraj vsi lastniki hiš izhajali iz Tunjic. Največ jih je bilo iz Birtove domačije, saj so Sp.Kurež, Kotnik, Tori, Klančar, Gmajnar, vsi stari Birtovi sorodniki. Tudi hišo med Kotnikom in Petrom, Petrovo hišo ter hišo, ki je stala nad Kurežom in je danes ni več, imenovala pa se je Skrobi, so zgradili Birtovi sorodniki. Priimek Vrhovnik pri Zg.Kurežu in pri Janezu izvira od Zoklarja, k Gmajnarju se je kasneje priženil Zg.Košišev. Katreževo hišo so zgradili Omevčevi. Prvotno ime za Sp.Kureža je bilo Podklančnik in ga je tunjiški lokalist-duhovnik nekaj časa celo vodil pod svojo lokalijo in pod naselje Tunjiška mlaka.

Prajzova Neža, Primoževa hči, poročila z Zoklarjevim Miklavžem in da sta nad Kurežom postavila hišo, najbrž tisto, ki je danes ni več. Neža se je namreč kasneje, ko ji je umrl mož, poročila k Zg.Kurežu.

VISOKOŠOLSKO IZOBRAŽENI TUNJČANI

Poleg 14 Tunjčanov, ki sem jih navedel v knjigi, so si visoko izobrazbo pridobili še naslednji prebivalci Tunjic:

Rudi Magajna - Podbregarjev, roj.1954, dipl. inženir strojništva; Tatjana Magajna - Podbregarjeva, roj. 1955, dipl. pravnica; Jože Kočar - Sp. Dolenčev, roj. 1955, dipl. inženir strojništva; France Stele - Steletov, roj. 1959, dipl. inženir strojništva; Olga Stele - Steletova, roj. 1962, prof. glasbe; Ana Stele - Birtova, roj. 1971, prof. glasbe;

IZSELJENKE

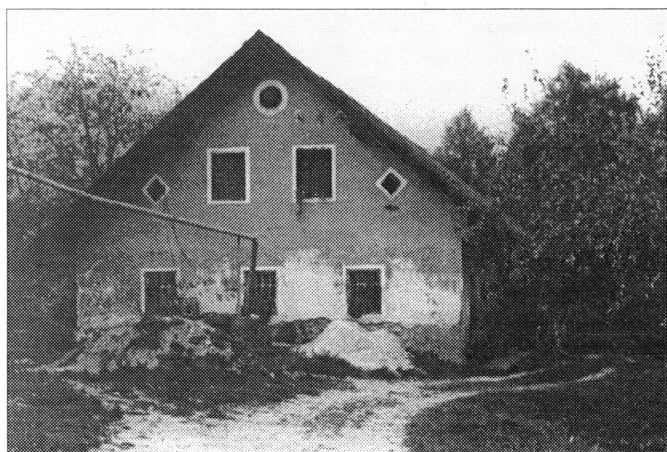
Po drugi svetovni vojni so se iz različnih vzrokov v tujino izselile tudi:

Rezka Vrhovnik - Holcarjeva, leta 1960 v Kanado
Jožica Torkar - Mohtova, leta 1967 v ZDA
Zinka Vrhovnik - Bovčova, leta 1969 v Nemčijo

Prav gotovo bi se našlo še kaj zanimivega, kar ni bilo uvrščeno v knjigo, pa tudi napake se še lahko najdejo, od tega, da so stare hišne številke pri Verovški in Komatarju zamenjane, pa do tega, da pri Sp.Naumumu manjka priimek Lavrič.

Kdor dela, pravijo, tudi greši in tako tudi moje delo ni brez napak in pomanjkljivosti. Ko bom spet našel kaj, pa se ponovno oglašim.

TONE PALČIČ

Mevžarjeva hiša

KURJA DOLINA

Delu Košiš, ki leži med Košiševim klančkom na zahodu in tunjiškim klancem, ki so mu pred 150 leti rekli "Kamniški kvanc", pravijo Tunjčani Kurja Dolina. Zakaj so ta predel tako poimenovali, nam govorijo različne zgodbe. Ena od njih pravi, da so po nekdanji cesti, ki je od Smodnišnice vodila proti Tunjicam mimo Zobavnika (po trasi stare rimske poti) in ki nam je, vsaj njen spodnji del, znan pod imenom Zobavnikove ulice, vozili kolomaz ali po domače "šmer". Nekoč se je prevrnil voz, na katerem so bili sodi s tem črnim, lepljivim blagom, in kolomaz se je razlil po bregu. Prišle so kokoši in se na to črno smolo prijele. Vozniki

PRAJZ

Znano nam je, da je Prajzovo hišo postavil Prus po imenu Lorenz Hafner. Naslednji lastnik je bil mož po priimku Balantič, za katerega pa ne vemo, ali je hišo kupil, ali pa se je k hiši priženil. Leta 1827 se je k Prajzu priženil Birtov Primož. Njegov sin Matija pa je leta 1871 kajžo prodal Janezu Zalokarju-Oborhu in se skupaj z ženo in tremi otroki izselil v Šenkov Turn. Zalokar je kajžo že čez tri leta prodal Jerneju - Kozlu-Jerovškoveму. Ta se je istega leta že priletel oženil z Marijo Gradišek-Odamovo, s katero nista imela otrok. Nadaljna zgodba lastništev Prajzove domačije nam je znana iz knjige. Omenim naj le še, da se je

Plazovi v Tunjicah - večni problemi

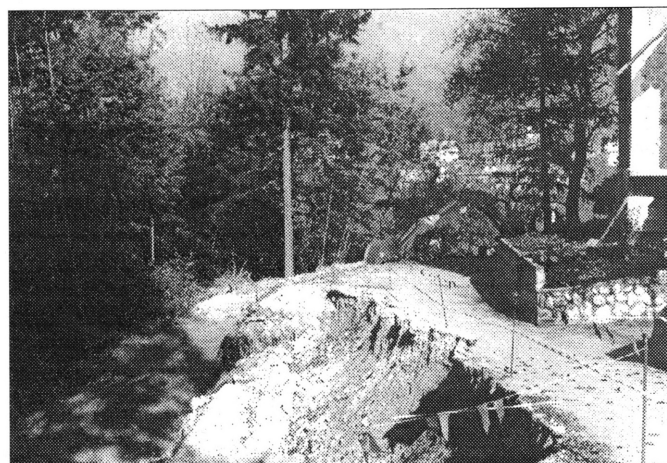
Že od nekdaj je znano, da so se po večjih nalivih v Tunjicah prožili plazovi.

Zato ni naključje, da v leksikonu Cankarjeve založbe piše pod geslom plaz-usad: zdrs zemlje kot na primer v tunjiških dobrih.

Te nevšečnosti smo še posebej občutili v letu 1995. Po močnem nekajdnevem neprekinjenem deževju med prvim in desetim septembrom se je utrgal plaz skupaj s cesto nad skladiščem "barutane" in prekinil dovozno pot nekaj domačijam v Košišah. Skoraj istočasno pa je zdrsnilo polovico ceste proti Vrhovju in pod Prajzom na cesti proti cerkvi. Pa še to ni bilo dovolj,

tudi Žerjavov vrt se je pričel pomikati v dolino. Na tem mestu se je pred približno tridesetimi leti, kmalu po grobem posegu v naravo z znano propadlo tunjiško plantažo že utrgal ogromen plaz, ki je še močno ogrožal zgoraj stoječe hiše. Letos je omenjene plazove saniralo podjetje za urejanje hudournikov, tako imenovani PUH iz Ljubljane, katero je najbolj strokovno usposobljeno za taka dela. Upajmo, da bo opravljeno delo kljubovalo velikim zemeljskim pritiskom ob prihodnjih večjih padavinah. Denar za taka nepredvidena dela pa bi se lahko namenil za posodobitev cest.

Ivan Nograšek

OBNOVA CESTE TUNJŠKA MLAKA - KOŠIŠE - LANIŠE **Izlet po Slovenski Koroški**

Minili so časi, ko so voli in krave, včasih tudi konji, vlekli vprego po kolovozih, strugah in brezpotjih. Človeku se je vedno mudilo in zdi se, da se mu mudi vedno bolj, tako da je živinska vprega slej ko prej morala poromati v muzej. Da bi hitreje premagoval dolge poti, je človek mučil možgane toliko časa, da si je izmislil sodobnejša vozila za prevoz sebe in blaga. V začetku so to bila preprosta dvokolesa, dandanašnji pa se prevažamo v štirikolesnih jeklenih lupinah. Glede na bolj izpopolnjena prevozna sredstva je bilo potrebno novim razmeram prilagoditi tudi ceste. Seveda so bile za obnovo najprej na vrsti bolj prometne v večjih mestih, sčasoma pa so tudi v manjših krajih in oddaljenih vaseh ceste dobile nove podobe.

Precej časa smo na takšno asfaltno prevleko čakali v Tunjicah in sicer v naselju Tunjška Mlaka-Košiše proti Lanišam. Kar dobro smo že obvladovali preskakovanje cestnih lukenj, v suhih poletnih dneh pa nam tudi skrivanje v oblakih prahu ni bilo tuje. Cesta je bila sicer večkrat nasuta z novim peskom, toda vrli "vozniki rally-a" so ga kaj hitro razpršili na vse mogoče strani, pa tudi bližnja drevesa niso ostala brez odrgnin. Ko so v letošnjih pozno poletnih dneh v naši dolini začeli brniti stroji, smo si kar oddahnili, čeprav smo morali poprej še seči

v mošnjiček, za kar pa nam ni prav nič žal. Pričela se je dolgo pričakovana gradnja. Dela pod vodstvom gradbenega odbora in ob pomoči prizadevnih krajanov ter članov sveta krajevne skupnosti je spremljalo tudi primerno vreme, zato je bilo vozišče v dobrih treh mesecih asfaltirano in pripravljeno za predajo svojemu namenu. Otvoritev je ob prisotnosti predstavnikov občine Kamnik v sobotnem popoldnevu, 2. decembra, opravil občinski župan g.Tone Smolnikar. Za to priložnost je predsednica sveta krajevne skupnosti Tunjice ga.Jožica Petek vse pozdravila, o delu samem pa je spregovoril predsednik gradbenega odbora g.Polde Kopše. Za pogostitev prisotnih, kjer so bili domačini v manjšini, so poskrbele krajevne gospodinjke. Slovesnost je z žeganjem ter željo, da bi preostali še neasfaltirani del ceste končali v naslednjem letu, zaključil tunjški župnik g.Pavle Juhant.

Te pridobitve v tem koncu tunjške fare smo res zelo veseli, saj nam bo skrajšala in olepšala vsakdanje poti po službah in drugih opravkih. Ne moremo pa mimo dejstva, da nas čaka še en podoben zalogaj, s katerim bi povezali dve občini in tudi turistično pripomogli k hitrejšemu razvoju našega kraja. Zato nasvidenje v letu 1996.

URŠA

Bledo septembersko sonce je sramežljivo pokukalo izza Vovarja, ko so prvi Tunjčani vstopali na avtobus, da jih popelje proti sončnemu vzhodu, tja do roba Koroške - idilične turistične vasice Šentanel.

Dolgotrajno deževje je marsikomu pokvarilo načrtovanje izleta, saj so dela zastala in kar nekaj je bilo takšnih, ki so namesto na izlet odšli na njive.

Sprva tiha družba je hitro oživela, ko je mikrofon prevzel tisti, ki ga vsakodnevno uporablja. Mimo strmih košenin na vzhodni strani Črničva in mimo veličastne cerkve v Gornjem gradu nas je pot vodila do prvega postanka pri cerkvi sv. Frančiška v Radmirju, kjer smo si ogledali zbirko dragocenih plaščev raznih vladarjev, ki so svojo resnično umetnost pri izdelavi plaščev podarili prav tej fari. Zdaj že vesele popotnike je pot vodila do naslednjega postanka pri cerkvi v Nazarjah, kjer smo imeli mašo in po njej zanimivo predavanje o nastanku te mogočne stavbe, ki hrani najdragocenejše knjige na Slovenskem. Pater, ki je predaval, je eno leto služboval tudi pri kamniških frančiškanih in mu Tunjice niso nepoznane.

Kmalu je avtobus tiho drsel naprej in za nami so ostali tudi industrijski velikani v Šoštanju in Velenju, naša naslednja postaja pa je bila v Kotljah, sredi tihe doline med Ivarčkim jezerom in Prežihovino. Po izdatni malici smo doživeli še dva pevska solo nastopa "kelnarce", ki je marsikomu še dolgo ostal v prijetnem spominu.

Po ogledu rojstne hiše

Prežihovega Voranca smo se v zavetju gozdov pod mogočno Uršljo goro namesto k Ivarčkemu jezeru pripeljali skoraj na start smučišča Ošven in če ne drugega je marsikomu tunjški makadam od tistega dne bolj prijeten kot koroški. Srečno smo se izvili iz objema gozdnih poti in veseli izstopili pred jezerom, kamor smo se namenili na kratek sprehod. Od tod do Šentanela ni daleč. Mudilo se nam je na dogovorjeno kosilo na tamkajšnji turistični kmetiji. Ko je avtobus vrh vasi komaj našel prostor za obračanje, je skupina izletnikov že veselo prepevala v tamkajšnji cerkvi, ki je tako kot naša zelo akustična. Na tamkajšnjem pokopališču smo opazili grob znanega skladatelja Kernjaka, avtorja pesmi Mojcey. Pogled z vrha vasi nam je kazal verigo gora, ki segajo tudi v sosednjo Avstrijo, saj je meja tu čisto blizu. Sonce se je že dotikalo Pece, ko smo posedli v sobe kmečkega turizma in se na koncu tako ogreli ob plesu, da je bila pot proti domu čisto "kratka", saj smo jo zapolnili s pesmijo, ki je prenehala šele v Tuhinjski dolini.

Nihče ni natančno vedel, kdaj je bil zadnji izlet takšne vrste, vsi smo vedeli le to, da bo potrebno drugo leto organizirati verjetno dva (v maju in septembru) saj poleg tega, da si privoščimo prost dan, spoznavamo tudi Slovenijo, ki jo, čeprav je majhna, za mnoge še vedno premalo znana. Organizatorjem izleta, Rdečemu križu Tunjice, kar sporočite želje za naslednji izlet.

Zobi

KRONIKA GASILSKEGA DRUŠTVA TUNJICE

Da bi zagotovili boljšo požarno varnost premoženja vsega prebivalstva kraja Tunjice, je bilo na pobudo ustanovnih članov leta 1938 ustanovljeno gasilsko društvo Tunjice.

Občni zbor je bil 29.1.1939, na katerem je bil izvoljen prvi odbor gasilske čete Tunjice.

V odbor so bili izvoljeni:

Predsednik: Vrhovnik Maks,
poveljnik: Golob Jože,
podpoveljnik: Vrhovnik Stanko,
tajnik: Palčič Ernest,
blagajnik: Kosirnik Peter,
vodja orodja Rems Blaž.

Oddelni vodje so bili:

- Butalič Matevž, Kočar Andrej in Čimžar Viktor

V nadzorni odbor so bili izvoljeni:

- Grkman Janez, Čimžar Andrej, Lanišek Janez, Klanšek Peter in Kočar Janez

Žal je danes med nami le še Čimžar Andrej.

vključilo 10 deklet.

Za doseg hitrih uspehov, da je bil v dobrem letu zgrajen gasilski dom in nabavljena nova motorna črpalka, gre zahvala takratnemu odboru in veliki podpori vsega prebivalstva. Druga svetovna vojna je zaustavila utrip gasilskega življenja.

Na bojnih poljanah in v internacijah je dalo svoja življenja 9 dobrih gasilcev. Društveno delo je zopet zaživel po vojni. Izredno je primanjkovalo orodja in opreme. Da je bilo delo gasilskega društva Tunjice vseskozi uspešno, nam dokazujejo naslednji podatki:

V letu 1957 je GD Tunjice razvilo svoj prapor.

V letu 1973 je bila nabavljena nova motorna črpalka znamke Rosenbauer(600 litrov).

V letu 1973 je bil nabavljen gasilski avto znamke Zastava/Kampanjola.

V letu 1977 je bil izročen svojemu namenu prenovljen in povečan gasilski dom.

od tega 45 pionirjev in mladine ter 19 podpornih članov.

Na območju požarnega okoliša gasilskega društva Tunjice je zaznamovanih 9 večjih in nekaj manjših požarov. Na vseh požarnih akcijah so sodelovali domači gasilci, ki pa v nujnih akcijah nastopajo tudi izven svojega kraja.

Članstvo se strokovno usposablja in se udeležuje vaj in tekmovanj z več desetiniami.

KAJ SMO DELALI GASILCI V LETU 1995?

26.1.1995 smo izvedli občni zbor gasilskega društva in napravili obračun za preteklo leto; Sodelovali smo na pogrebih Osolnika iz Duplice, Hribarja iz Srednje vasi, Ipvavca iz Križa ter Petek Slavkota in Vrhovnik Franca iz Tunjic.

6.5.1995 smo se udeležili maše v počastitev sv. Florjana v Tunjicah. Maše se je udeležilo 43 gasilcev v svečanih in delovnih oblekah.

Sodelovali smo tudi na občinskem tekmovanju v Motniku.

V mesecu juliju je letovalo 8 pionirjev na Debelem rtiču. Vodila jih je mentorica Maja Smidovnik.

Sodelovali smo na mnogih gasilskih praznovah in prireditvah v občini Kamnik.

Oktober - mesec požarne varnosti

Ena desetina se je udeležila sektorске vaje Kamniška Bistrica na Gozdu, druga desetina pa se je udeležila sektorске vaje Kamnik v Palovčah.

V mesecu požarne varnosti so si otroci iz OŠ Tunjice ogledali gasilske prostore, orodje in gasilsko opremo pod vodstvom Rems Cirila, poveljnika društva.

V mesecu požarnega varstva so gasilci pregledali vse hidrante z namenom, da se čimveč gasilcev seznanijo, kje so vgrajeni le-ti za slučaj požarne nesreče.

Komunalno podjetje že tri leta prosimo, da naj prestavi hidrant pri Jerušek in usposobi hidrant pri Prajzu, ki je bil poškodovan pri gradnji in asfaltiranju ceste.

V letu 1995 smo polepšali prostore dvorane v gasilskem domu.

Ob koncu te kratke kronike opozarjamo vse lastnike stanovanjskih hiš in gospodarskih zgradb, da sami pregledajo podstrešja, da odstranijo nepotrebno navlako stran od dimnikov in kurilnih naprav, pregledajo električne naprave, peči za žganjekuho in tako preprečijo morebitni nastanek požara in požarne škode. Bolje je preprečevati kot pa gasiti.

JANEZ PREGLED

Oktober - mesec požarne varnosti

Včeraj smo si ogledali gasilski dom. Razkazal nam ga je gospod Rems Ciril. Najprej nam je razkazal tri motorne brizgalne. Potem smo videli pripomočke za gašenje v gorah in velike gasilske škornje. Pokazal nam je tudi gasilna aparata in nam povedal, kako in zakaj se uporabljata. Najbolj so mi bile všeč kovinske metle, ki se najbolj uporabljajo pri gašenju v gozdu. Se bolj pa so mi bile všeč maske za kisik. Nazadnje smo odšli v sejno sobo in si ogledali priznanja in pokale, ki so jih prislužili naši gasilci. Res zelo lepi so bili prapori, kjer so na posebnih žebličkih zapisani vsi tisti, ki so dali denar za žebličke. Včerašnji dan je bil res zelo gasilski.

Včeraj smo šli v gasilni dom. G. Rems Ciril nam je razkazal vse pripomočke za gašenje. Povedal nam je, kako so včasih gasili. Imeli so vprežene konje in s konji vozili ročno črpalko. Zvedeli smo, da je oktober mesec požarne varnosti zato, ker se kuri, požiga razne stvari in ker je zelo malo dežja. Ogledali smo si novejšo motorno črpalko, potopno črpalko, ki je primerna za poplave, kovinske metle, čelade, trojak, ročnik, cevi, pasove, maske, posebne škornje in čevlje. Potem pa smo šli v posebno dvorano, kjer imajo shranjene pokale in priznanja. Ogledali smo si tudi prapor in gasilske slike. Za konec nam je g. Rems povedal, da imajo gasilci posebne naloge, zato se na požaru ne mešajo. Ko nam je to povedal, smo odšli domov.

Matej Smidovnik

Izvoljeni odbor je v mesecu februarju 1939 sklenil pogodbo za nakup zemlje od Torkar Katarine za ceno 500 din za gradnjo gasilskega doma.

Gradnja doma se je začela, ni pa bilo finančnih sredstev, zato so nekateri odborniki ponudili posojilo. V hranilnici na Štutni v Kamniku je bilo izposojenih 3.000 dinarjev. Od 11. junija 1939 pa do 18.2.1940 je v štirih zaprsežah podalo svojo obljubo gasilski organizaciji 65 rednih članov, 95 pa je bilo podpornih članov, skupaj torej 150.

Dne 3. septembra 1939 je bila blagoslovitev novozgrajenega gasilskega doma v Tunjicah. Stroški gradnje so znašali 14.171 din. V istem času je znašala vrednost orodja 2.680 din.

Dne 24.2.1940 se je začelo razpravljati o nakupu motorne črpalke. Ker ni bilo finančnih sredstev, je bila motorna črpalka znamke ILO nabavljena s posojilom v mesecu maju istega leta.

Dne 17.4.1940 je bil ustanovljen sanitetni oddelek, v katerega se je

Povečan dom ima kletni prostor, garaže, sejno sobo, dvorano, stolp in sanitarije. Vse delo pri gradnji doma je bilo opravljeno prostovoljno. Finančno in materialno pa sta pri gradnji pomagala Občinska gasilska zveza Kamnik in krajski Tunjic.

V letu 1979 je gasilsko društvo Tunjice prevzelo nov orodni gasilski avto znamke SIS.

V letu 1984 je gasilsko društvo prevzelo novo motorno črpalko znamke Rosenbauer(800 litrov).

V letu 1993 je gasilsko društvo Tunjice razvilo nov gasilski prapor. Na drogu prapora je pripetih 201 zlatih žebličkov. Na fasadi gasilskega doma je vgrajena slika sv. Florjana. Na proslavi so bili blagoslovljeni gasilski dom, gasilski prapor in slika sv. Florjana.

V letu 1995 je bila nabavljena potopna gasilska črpalka za črpanje vode ob poplavih. Denar za črpalko je dala Občinska gasilska zveza Kamnik.

Gasilsko društvo Tunjice ima v svoji evidenci 199 članov in članic,

BLAGOSLOV HROŠČEV V TUNJICAH

Zakaj pa ne, zakaj pa ne bi blagoslovili naših hroščev za srečnejšo vožnjo. Saj nas ne prevažajo vsakodnevno le po nevarnih slovenskih cestah, temveč z njimi pogledamo svet tudi onkraj meja naše domovine.

Za take vožnje pa je sreča v kakršni koli obliki še kako pomembna.

"Skočil" sem do župnika Pavleta in brez pomisleka se je odločil za blagoslov vozil, ki so tudi njemu zelo pri srcu. Tako je v našem klubu, s polnim imenom VW HROŠČ KLUB SLOVENIJA, padla odločitev, da prvo spomladansko soboto popeljemo naše hrošče v tunjiško vasico skrito med gozdnato gričevje. Večina v klubu za Tunjice še slišala ni, kaj šele, da bi vedeli, kje to sploh je. Z Robijem sva se, kot zaprisežena hroščarja temu le nasmihala, saj bo tako še del Slovencev izvedel za vas, ki se v zadnjih letih počasi, a zanesljivo prebija iz anonimnosti.

Prišel je dan in ne bom ga začel v stilu "bilo je prekrasno jutro, ptički so žvrgoleli itd.", kajti bilo je megleno in za povrhu še nekoliko vlažno jutro. Takemu jutru navkljub se nas je pred ljubljansko halo Tivoli zbralo 50 srčnih hroščarjev.

Po polurni zamudi smo se odpeljali Kamniku in tunjiški fari naproti. Ta zamuda me je kar malo skrbel, saj sem vedel, da Tunjičani nimajo prav dobrega mnenja o zamudnikih.

Uporabiti pa sem moral tudi vse svoje jezične zmogljivosti, da zamuda ne bi bila še večja.

Že v Kamniku smo poželi veliko zanimanja in odobravanja, saj ni

vsak dan na sporedu taka paša za oči.

Ko smo se peljali v Tunjice, se mi je zazdelo, da se bo turobno jutro prevesilo v lep sončen dan. In res, kot v pravljici, se je v trenutku, ko smo se v gosjem

redu pripeljali v Tunjice, odprlo nebo in obsijalo "zglancane" lepote, kot da bi še božji oče želel pogledati, kaj imajo Tunjičani zopet za bregom.

Z Robijem sva pod svoje okrilje vzela kolono in jo popeljala na krajšo paradno vožnjo po Tunjicah. Nato pa hitro na Prosveto, da nam jo hitri župnik ne bi kam popihal.

Komaj, komaj smo se lahko zdrenjali na majhnem parkirišču in po krajšem počitku se je začela blagoslovna ceremonija, katero je župnik odlično opravil, tako, da tudi komunistični hroščarji niso imeli pripomb. Ko so bili hrošči poškopljani z blagoslovljeno vodo, je sledilo še skupinsko fotografiranje in prijetno kramljanje, nekatere iz Tunjic bi temu reklo - moški čvek. Nad tako maso vozil iste znamke je bil prese-

nečen celo župnik Pavle, ki je, kljub pestrosti svojega življenja, že marsikaj videl in doživel.

Nekoliko pa so me le razočarali Tunjičani, saj sem slišal pripombe "kakšen čudaški klub pa je to?" Zaradi tega se res ni vredno vznemirjati, saj so bili to ljudje, ki se vozijo v svojih škatljastih jugotih in stoenkah in jim avto pomeni le nepogrešljivo prevozno sredstvo. Vendar se kolesje napredka tudi v tej smeri obrača na bolje. Vedno več je ljudi, ki jim pomeni nekaj znamka vozila in njegova zgodovina. Prepričan pa sem, da je nekatere Tunjičane prevzela nostalgija na mladost, ko so se vozili v hroščih, saj je hrošč spremljal mnogo generacij. Da je hrošč res nekaj posebnega, priča dejstvo, da je star 60 let, prvi avtomobil pa je

vracije "Osteria Bavaria" sedela dva gospoda. Prvi, možakar z drobnimi brčicami, je na list papirja skiciral avtomobil, ga pomolil drugemu in rekel: "Vzemite s seboj in se pogovori z ljudmi, ki se na te stvari bolj razumejo kot jaz."

Gospod z brčicami je bil Adolf Hitler. Svojemu svetovalcu za avtomobilske zadeve Jakobu Werlinu je naložil v izvedbo zamisel za avto stoletja. Še istega leta je Ferdinand Porsche izrisal prvi načrt Volkswagna in štiri leta kasneje predstavil dve poskusni vozili na avtomobilski razstavi v Berlinu.

Najboljši avtomobilski strokovnjaki niso bili zadovoljni, vseh jim ni bila niti oblika, niti jim ni šlo v glavo, kako bo Hitler lahko naredil avto za borih 1.000 DEM, kar je bila takrat cena srednjekakovostnega motorja.

Hitler je Porschea poslal v Detroit, da je tam dodobra proučil ameriško množično motorizacijo in proizvodno tehnologijo. V Ameriki je nakupil orodne stroje, stiskalnice in avtomate v vrednosti 50 milijonov DEM. 26. maja 1938 so položili temeljni kamen nove tovarne v Wolfsburgu, kjer je leta 1939 s tekočega traku zapeljala prva serija 20000 vozil. Vse to se je dogajalo pod strogo nacistično zagnanostjo in natančnostjo. Med vojno je bila tovarna v Wolfsburgu razrušena in iz ruševin so prizadevni Nemci zgradili novo, ki je bila simbol povojnega razvoja v Nemčiji. Danes, 50 let po porazu Nemčije, svet ve, da je hrošč naredil iz vojne poraženke svetovno velesilo, po kateri zavistno pogledujejo takratni zmagovalci. *Andrej Nograšek*

LEP SPREJEM V MAASTRICHTU

"Dolčas, kakšen dolčas, nič se ne dogaja, pa sredi poletnih počitnic! Nekaj bo treba storiti, da prekinemo to počitniško mrtvilo", sva nekoga večera modrovala s prijateljem Andrejem, ko sva z gorskimi bicikli grizla krvavške strmine. "Ta Krvavec mi že pošteno preseda", je dejal Andrej.

"Vedno le Krvavec, Črnivec, pa mogoče včasih še Jezersko. Moj sošolec", je nadaljeval Andrej, "mi je telefoniral iz Liechtensteina in povedal, da sploh ni vedel, da so Alpe tako lepe."

"Točno", sem vzdiknil, "Nizozemska, to bo nekaj za naju. Prebrcala bi 2500 m visok prelaz Grossglockner, ki je velikani proti našemu Krvavcu. Prvič bova v Nemčiji, Belgiji in na Nizozemskem, najine oči se bodo prvič nagledale Severnega morja, videla pa bova med drugim tudi Amsterdam, glavno mesto Nizozemske, to pa so stvari vredne oglada."

Podala sva si roki in določila dan odhoda čez pet dni, kajti bila sva v časovni stiski (delo, šola). Začele so se mrzlične priprave, od nabave opreme, energetske napitke do zlata vrednih napitkov, ki nama jih je posredovala ena izmed

dnevne norme potrebujeva samo še 120. Sonce je dajalo od sebe vso svojo avgustovsko zmogljivost in podzavestno sem si zaželel malo mokre osvežitve. In kot, da bi moje misli prešle v božja ušesa, se je na mejnem prehodu z Italijo ulilo kot za stavo. V trenutku sva bila mokra kot potepuška cucka. Zato se nama sploh ni zdelo vredno ustavljati do Trbiža, ki je Slovincem dobro znan po nakupih. Ker se dež ni in ni hotel izliti izpod neba, sva se po krajšem počitku v Trbižu odločila, da nadaljujemo pot proti Avstriji. Na meji sva morala še drugič prvega dne prositi za žige, kajti brez prošnje žigov za v potni list ne dobiš.

Nedaleč od meje sva postavila šotor, nič večji od večje pasje ute in se skupaj z najino premočno opremo "udobno namestila".

Spanec pa utrujenosti navkljub ni in ni hotel priti, vlažnost najinega bivalnega prostora je bila le prehuda. Naslednje jutro pa je vse kazalo, da se bo le-to prevesilo v lep dan. In res, dan je bil pravišnji za kolesarjenje, vendar pa nama je tega dne delala velike preglatvice gorata avstrijska dežela in temu primerne so bile tudi ceste. Ovinki, hribi in doline so

kritično v zaostanku. Vozila sva brez prestanka cel dan, nekoliko sva si oddahnili le v prelepi dolini Zillartal, katera se izkjučno preživlja z lesno industrijo. Pogled na ogromne sklade nasekane hlodovine je bil enkratni. Na vsaki večji kmetiji pa je bil napis "HOLZER".

Proti večeru sva prišla na mejo z Nemčijo, kjer sem zopet zaprosil za žig, ki sva jih zbirala kot dokaz in za spomin. To pa se je prikupni carinici zdelo precej sumljivo in kar precej časa je trajalo, da je po računalniku ugotovila, da naju v Interpolovi kartoteki pač ni.

Končno sva bila v Nemčiji, ki sva si jo tako želela videti. Pa ni bila nič posebnega, začetno hribovje se je kmalu prevesilo v zdolgočasno ravnino. V spomin se nama je zarezal le pogled na prelepo hišo v Heidenheimu, ki je spominjala na mali grad. Po pogovoru s prijaznim Nemcem sva ugotovila, da je ta hiša last teniške igralka Stefi Graff.

Največja težava Nemčije so bile ceste, saj so bile kolesarjem namenjene posebne steze, ki pa so se vile daleč naokrog in sva tako naredila precej več kilometrov, kot sva predvidevala. Velikokrat pa sva tudi hudo zašla, saj sva imela s seboj le avtocestno specialko, na kateri pa o kolesarskih stezah ni bilo ne duha ne sluha. Sicer pa sva se počutila precej domače, ko sva se vozila po nemškem podeželju, ker je precej podobno slovenskemu. Presenetilo me je le, ko se je kak kmet s traktorja presedel v novega mercedesa ali pa se je kak kmečki mladenič s Kawasakijem odpeljal v bližnjo krmčo.

Vreme je bilo zelo enakomerno, dopolne sonce, popoldne nevihte.

Po treh dneh sva se odločila, da greva spat nekam drugam kot v smrdljivo spalno, predvsem zato, ker so se naju prodajalke v samopostrežnih trgovinah vlnudno ogibale, saj sva širila neprijetne vonjave iz prepotenih teles.

Kot je Andreja očarala Avstrija, je mene obrežje reke Mosel; po reki se je prevažalo na stotine ladjic in čolnov in vse utrip ob reki je bil povezan z njo. Pozneje sva izvedela, da je reka Mosel glavna rečna trgovska pot s Francijo.

V hitrem tempu sva prišla v Belgijo, katero sva nameravala preiti v enem dnevu. Vendar naju je v Veruiersu nek belgijski študent želel intervjuvati, saj ne prideta v Belgijo vsak dan Slovenca na kolesu. Pogovor v angleščini se je zavlekel pozno v noč. Belgijca je zanimalo vse, tudi kakovost življenja v mladi državi Sloveniji. Dejalo je, da bo to romalo v nek belgijski študentski časopis. Oči so se nama kar zasvetile, ko je študent od besed prešel k dejanjem in nama v slikovitem Veruiersu poiskal STUDENT-ZIMMER, kjer sva lahko brezplačno prenočila.

Naslednji dan pa sva že bila v Maastrichtu, kjer sva na Malpertsustrase poiskala Dolenčevega Karla, ki že veliko let živi na Nizozemskem. Karl in njegova žena sta se zelo razveselila najinega obiska, saj sva bila prva, ki sva ju obiskala iz Slovenije. Bila pa sta tudi prijetno presenečena, saj sva prišla nenajavljena in to kar s kolesom. Ob okusni holandski hrani, ki jo je pripravila Karlova žena, smo se prijetno pogovarjali in vprašanji in odgovorov kar ni hotelo zmanjkati. Povedala sva kaj je novega v Tunjicah, opisala pa sva tudi knjigo Tunjice, ki sva jo za Karla prinesla od brata Janeza. Na najino veselje je uspešno prestala vremenske neprilike na poti, saj sva jo dobro ovila v več plasti polivinilastih folij.

Karlova žena nama je pripravila kopel, nato pa nama je oprala še cunje in to

Tunjski veleposlanik v Maastrichtu, Dolenčev Karel, z ženo pred svojo ambasado.

kar dvakrat, saj so bile zelo barvaste; dež, znoj in tesne torbe so naredile svoje. Naslednji dan sta nama Pregledova z veseljem razkazala Maastricht. To je zares lepo staro mesto in ni je stvari, ki je tu ne bi dobil. V Maastrichtu pa je tudi sedež, kjer se odloča o sprejetju Slovenije v Evropsko skupnost. Po dveh dneh, ki sva jih preživela tu, sva se poslovila od prijaznega Dolenčevega Karla in njegove žene, ki je zares izvrstna kuharica. Kuharskih veččin je naučila tudi svoje sinove, ki so izvrstni poklicni kuharji, naseljeni po vsej Nizozemski.

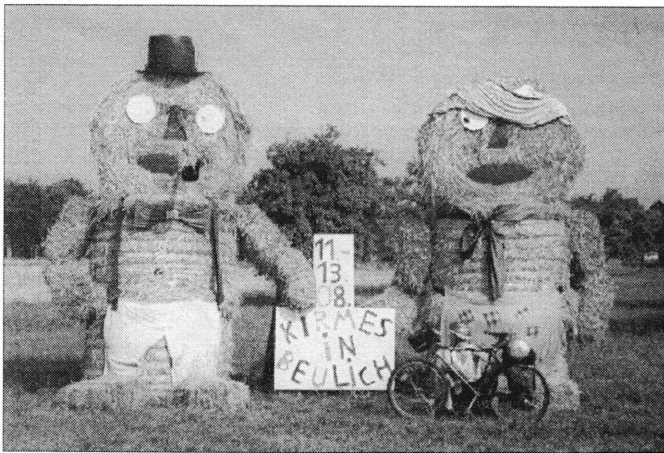
Pred nama je bil še zadnji del poti do Amsterdama. V Amsterdamu pa šok, saj mesta polnih nasprotij midva iz mirne Slovenije nisva bila vajena. V njem se meša vse dobro in slabo, kar premore človeška družba. Svet imenuje Amsterdam kar severne Benetke, saj so pridni Nizozemci tako kot Benetčani del zemlje iztrgali morju in na novo pridobljeni zemlji zgradili mesto. Po Amsterdamskih kanalih sva se vozila tudi midva in sicer s turistično ladjico. Imela pa sva kaj videti; prelepe ulice zasenčajo preprodajalci mamil, žeparji in prostitutke.

Kar malo razočarana nad Amsterdamom sva odšla na ogromen kolodvor, kjer sem iz denarnice potegnil zadnjih 100 DEM, da sem kupil karte za kolesa. Ko sva se vozila z vlakom nekaj časa po severni Nizozemski, sva opazila ogromno mlinov na veter, katere sva v južni Nizozemski zaman iskala, čeprav sva imela oči ves čas na pečljih za te nizozemske znamenitosti. Po nakaj prestopih iz vlaka na vlak, sva se peljala avstrijskemu Beljaku naproti in to kar pri kolesih v tovornem vagonu. Zalomilo pa se je v Beljaku, kjer za najina jeklena konjička ni bilo posluha in že sva imela v mislih vožnjo do Tunjic zopet na kolesu.

Vendar se naju je usmili slovenski strojevodja, ki je kolesa vzel kar k sebi v svojo kabino. Kmalu sva bila v Kranju, kjer je bilo pred nama še nekaj zadnjih kilometrov do Tunjic. Ko sva se spuščala po tunjskem klancu, je števec pokazal 1715 km in bilo jih je vredno prekolesariti, saj nama nobeno popotovanje ne bi natisnilo toliko dogodkov, ki bi nama večno ostali v spominu.

S tem pa sva zaključila najino popotovanje in dodobra izkoristila del počitnic.

MARKO URŠIČ

Počitek pri slamatih plakatih, ki vabijo na sejem.

najboljših kolesarskih maratonk, Vida Uršič. Opozorila me je tudi na to, da je za tak ekstremni podvig potrebno od 5-10000 prevoženih km. Ko sem to slišal, mi je postalo kar malo slabo, kajti najini prevoženi kilometri so bili daleč od zgoraj omenjenih. Andreju tega nisem omenil, pa tudi če bi mu, se zagotovo ne bi preveč vznemirjal. Končno sva imela vse pripravljeno (vsaj mislila sva tako), tudi kolesa, ki nama jih je servisiral Sandi Srdar, ki v Kamniku vodi trgovino s kolesarsko opremo. V tistih dneh bi trgovinica, ki je vedno dobro založena, kmalu doživela pomanjkanje, kajti popotovanje, kakršnega sva imela v mislih midva, bi brez dobre opreme splavalo po vodi.

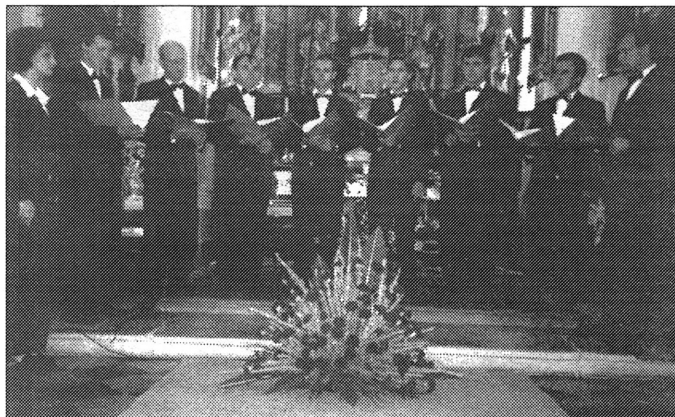
Na večer pred odhodom pa naju je poklical prijatelj policaj in nama povedal, da je v nekaterih državah, ki sva jih želela prekolesariti, potrebno posebno zdravstveno zavarovanje. Tako je bil odhod odložen na ponedeljek, s tem pa je najin načrt doživel prvi spodrslija. Andrej je bil namreč dogovorjen z VW hrošč klubom, da naju bodo spremljali do Kranja, do tam pa naju bi skupaj s hroščmi spremljali tudi nekateri kolesarji iz Tunjic, tako pa je to padlo v vodo.

V ponedeljek sva tako brez medijskega pompa zajezdila preobložena kolesa. Začeli so teči prvi kilometri, Andrej pa za vzpodbudo: "No problem!"

V Kranju je števec kazal že 30 km, modro sva ugotovila, da jih za izpolnjenje

se vrstili kot po tekočem traku. Avstrija naju je zares očarala, še posebno Andreja. Ko sva se vzpenjala na najvišji gorski prelaz Grossglockner, so se nad nama zopet začeli zbirati težki, temni oblaki, ki pa so na najino žalost svojo vsebino brez milosti izlili na naju. Noč pa je bila za razliko od prve kar mirna, le nekoliko kratka, saj naju je še okoli pete ure zjutraj prebudila čreda živine, ki si je nekam sumljivo ogledovala najin šotorček. Kar se da hitro sva pospravila svoje skromno imetje, saj bi krajva radosvednost lahko naredila nepopravljivo škodo, česar pa si tretji dan vsekakor ne bi želela privoščiti. Do vrha Grossglocknerja sva imela samo še nekaj kilometrov in prav ti kilometri so bili najhujši na vsem popotovanju. Na vrhu je po malem tudi snežilo in mraz se nama je zagrizel globoko v kosti, kljub toplim bundam, katere sva vzela s seboj na mile prošnjo najinih mam. Za naju so bile le odvečna teža na še tako preobloženem kolesu. Tu na 2500 metrih pa sva ugotovljala, da bi bil sedaj spust brez skrbnih mam nemogoče ali vsaj hudo nevaren za najino zdravje. Tokrat sva noč prespala in to zares prespala v prijetni sobici pri Angelci v Mittersilu. Angelca je zares lepo poskrbela za naju, posušila nama je opremo, pa tudi sama sva po treh dneh videla vodo (v kopalnici). Četrtega dne sva po okusnem zajtrku odrinila iz Mittersila še zelo zgodaj, saj sva bila po najinih prvotnih načrtih že

10 LET TUNJIŠKEGA OKTETA V CERKVI SV. ANE V TUNJICAH

Letošnje leto je jubilejno leto Tunjiškega okteta, ki je v novembru praznoval 10-letnico svojega delovanja. Začetek delovanja sega nazaj na praznik Vseh svetnikov, ko so tudi prvič javno zapeli, zato pevci niso slučajno izbrali cerkve sv. Ane za mesto jubilejnega koncerta in je cerkev postala njihov rojstni kraj. Oktet je pričel aktivno delovati pod vodstvom prof. Olge Stele. Številne prireditve in nastopi ob vseh krajevnih praznikih, številna srečanja z zbori izven naše občine, vsakoletne revije, razna gostovanja vse to lahko zabeležimo v zgodovini okteta, seveda pa tudi prijateljske vezi, ki jih krepijo, in veselje do kulturnega izročila. Spomnimo se gostovanja zbora Šentviški zvon, kvarteta Jutro z Jezerskega, Mavrice iz Srednje Vasi v Tunjicah, ter gostovanja okteta v Mengšu, Brniku, Šentvidu, Šmartnem v Tuhinju, Srednji Vasi, Komendi, Tržiču, na Starem gradu in gradu Zaprice ter večkrat v Kavarni Veronika, seveda na povabilo zborov. Članstvo okteta se v teh 10. letih ni veliko menjalo, dejstvo pa je, da ga danes sestavljajo fantje in moške "Tunčani", na kar smo vaščani še prav posebej ponosni. Danes oktet sestavljajo: Janez Plevel in Janez Golob - 1. tenor, Štefan Stele in Ciril Vinšek - 2. tenor, Primož in Milan Stele - bariton ter Janez Čimžar in Franc Stele - 2. bas. Med člane, ki so tudi ustvarjali 10-letno zgodovino okteta, pa niso več med aktivnimi člani, so zapisani naslednji: Brane Sedušak in Peter Stele, oba Tunjčana, na

pomoč pa sta priskočila še Marko Cerar iz Gore ter Jože Bencek iz Godiča. Vendar pa brez pevovodkinje, ki jih že vrsto let zagnano in strokovno poučuje, ne gre. To je prof. Ana Stele, ki je v tem letu tudi diplomirala na Akademiji za glasbo, srečujemo pa jo praktično povsod, kjer je doma glasba.

Deset let je vsekakor dolga doba za oktet, ki je celo edini v občini. V tem času so se spopadali s številnimi težavami, ki so se začele najprej s prostorom. Kot zasilna rešitev je bil prostor OŠ Tunjice, ki pa ni bil primeren, saj je za obdelavo zahtevnejših skladb nujno potreben klavir ali vsaj pianino, tega pa šola ne premore... Sedaj jih že vrsto let gostijo Birtovi, ki so tudi rešili prej omenjen problem s klavirjem, brez katerega pač ne gre. To pa ni bila edina težava. Za pevce, ki so prenehali z aktivnim petjem, je bilo potrebno najti ustrezno zamenjavo. Običajno v tem sestavu en glas izvajata dva pevca, to pa zahteva, da mora imeti dober glas in dober posluš. Vseskozi so jih pestile tudi finančne težave, saj je bilo potrebno za nastope in pogostitve gostov seči tudi v lasten žep, celo pri uniformah. Žal država ne zna poskrbeti niti za osnovne potrebe društev, čeprav ohranjajo vsekakor premalo cenjeno kulturno izročilo, ki je osnovni temelj nekega naroda. V letošnjem letu se je oktet registriral kot pevsko društvo. Zakonodajca kot pri vseh zadevah, ki nas spremljajo, tudi tu ne prizanaša, saj je vseh funkcij, ki so določene z

Zakonom o društvih za "50 %" več kot članov okteta. Tudi tu je bilo treba najti rešitev. Danes nam je oktet nujno potreben, saj si ne moremo predstavljati tudi vsakdanjih trenutkov brez njih in ob katerih nas vedno spremljajo. Polepšajo nam razne krajevne slovesnosti in prireditve, stojijo nam s pesmijo ob strani v žalostnih trenutkih življenja, saj je njihova pesem zazvenela ob številnih pogrebih naših sovaščanov. Lepšajo nam tudi nedeljska in praznična bogoslužja, saj v glavnem sestavljajo tudi moški del cerkvenega zbora. Torej dovolj razlogov, da bi vsaj tako uspešno delovali in zakorakali v naslednje desetletje.

In še komentar ob nedeljskem jubilejnem koncertu njihovega delovanja:

Program jubilejnega koncerta je bil dobro premišljen, kar je potrdila tudi sama izvedba. Svoj delež je prispeval tudi ambient naše prelepe baročne cerkve sv. Ane, saj je verjetno v tem pogledu med najboljšimi v občini. To je bilo še posebej dobro čutiti v njihovem prvem delu, saj so se skladbe zelo lepo vpletale v ambient (J. Gallus - In nomine Jesu, Vodopivec - Pod podobo kruha, F.Plevel-Kraljica Slave). Najbolj me je prevzela predvsem njihova harmonija, kar je na splošno pri ostalih zborih redkost. Vseskozi je bil prisoten zelo prijeten zven ali pa ubranost. Tudi intonacija je bila zelo čista. Prijetno osvežitev so prispevali tudi trije solisti ter pevovodkinja, katerim smo verjetno vsi radi prisluhnili, saj so bili nagrajeni z bučnim aplavzom.

Lepo je bilo videti, da si je kar sedem izmed osmih pevcev ter

pevovodkinja z dolgoletnim petjem prislužilo srebrne, oziroma bronaste Gallusove plakete.

Ob tem ne morem mimo tega, da bi vsaj delček tega začutili tudi ljudje, ki lahko vplivajo na razporejanje finančnih sredstev ter jih vključili v proračun z vsaj omembe vredno dotacijo. Prav zato je bila tokrat pomoč sponzorjev vsekakor nujno potrebna. Odzvali so se predvsem iz naše vasi, pa tudi iz okolice. Seveda so vsi sponzorji s tem veliko prispevali k lažji izvedbi tega koncerta, s tem pa bo vsaj delno zagotovljeno tudi nekaj sredstev za tako potrebno obnovo zunanosti tunjiške cerkve, ki je zaenkrat na skrbi župnika Juhanta in nekaterih krajanov.

Če bi vsakdo izmed nas namenil delček svojega časa za razvoj kulture v našem kraju, bi bile s tem prepletene tudi boljše vezi in tudi poznanstva med nami. Vsakdanje obveznosti nas zavijajo v betonsko ograjo in ustvarja vse prej kot prijeten, človeški odnos. Tega pa smo v nedeljo vsi dobro čutili, saj je bilo vdušje res prijetno. Mislim, da našemu kraju ne manjka nič drugega, kot malo duše, seveda pa mora biti nekdo, ki jo zna krepiti... Imamo pa "našo Ančko", brez katere si Tunjčani petje težko predstavljamo in župnika Pavleta, ki nas zna spodbuditi, razvedriti in še kaj narediti, pa še kdo bi se našel... S tako množično udeležbo, ki je bila v nedeljo v Tunjicah in tudi podporo sponzorjev, ste gotovo prispevali k nadaljnemu uspešnemu delovanju okteta. To pa jim želimo tudi vsi mi, ki jim radi prisluhnemo.

Cilka Plevel

zdravja, sreče in veselja
želimo vam Tunjiški oktet

ŠPORT V TUNJICAH

Predstavljamo vam

Matej Krumpestar - Sp. Košišev

Pravzaprav je lokostrelstvo tunjski "nacionalni šport". Kdaj se je vse to v resnici začelo, bo še dolgo predmet ugibanja. Med mladimi v Tunjicah velja, da je važno, če si najboljši lokostrelca v Tunjicah, potem si tudi v državi.

Trenutno je to Matej, ki se je začel s tem športom ukvarjati pred petimi leti. Morda so bile odločilne za nadaljevanje tako uspešne športne poti prav solze, ki jih ni mogel ustaviti po nepričakovani prvi zmagi leta 1991 v Zagrebu. Morda je prav takrat dobil zaupanje v sebe, ki ga ni nikdar izgubil in ki je potrebno, da je med mnogimi medaljami in pokali tudi njegov največji uspeh - bronasta medalja z mladinskega svetovnega prvenstva v Italiji ter nastop v Indoneziji, kjer je skupaj z Medvedom in Koprivnikarjem osvojil peto mesto na svetovnem prvenstvu in si s tem pridobil pravico nastopa na olimpijskih igrah prihodnje leto v Ameriki.

Res močna volja je potrebna, da je po zlomu noge tri mesece pred nastopom na mladinskem svetovnem prvenstvu v Italiji zmožgel toliko moči, da se je do

konca enakovredno boril z največjimi mojstri.

Malokdo v Tunjicah ve, da je bil Matej že leta 1993 članski državni prvak tako na prostem kot v dvorani, bil lastnik mnogih rekordov, da je nastopal v Franciji, Nemčiji, Avstriji, Italiji, Hrvaški, Švici, Angliji, Turčiji, Indoneziji in s teh tekmovanj skupaj z nastopi doma doslej prinesel domov 75 medalj in 30 prelepih pokalov.

Sam pravi, da je v Tunjicah še mnogo talentiranih športnikov in da bo novoustanovljeno športno društvo pripomoglo k še bolj športnemu življenju na vasi. Prepričan je, da bo še kakšen dosegel ali presegel njegove uspehe, pa čeprav v drugih panogah. Tunjčani so kar prav trmastji za takšne podvige.

Ko boste brali ta časopis, bo Matej praznovati (23.decembra) 19.rojstni dan in skupno mu želimo zdravja in trdne volje tudi v prihodnjem letu, ko bo kot prvi Tunjčan nastopil na letnih olimpijskih igrah. To bo velik dogodek ne samo za njega, temveč za vse prebivalce kraja pod Tunjskimi Alpami.

Valentin

Zadnja vest

Novoustanovljeno športno društvo Tunjice. Na sliki so člani upravnega odbora. Zgoraj od leve: Dušan Krumpestar, Marjan Torkar-podpredsednik, Andrej Nograšek, Tone Podjed in Marko Uršič, spodaj pa sedijo: Draga Vrhovnik-tajnica, Bogo Čimžar, Boštjan Vrhovnik, Branko Sedušak-predsednik, Milan Sedušak in Pavle Juhant. Na sliki manjkata izvoljena Marjan Kosirnik-blagajnik in Sašo Mikuš.

Vsem Tunčanom doma in po svetu voščimo vesele božične praznike in zdravja ter obilje športne sreče v letu 1996.

Karate v Tunjicah

Pred enim mesecem je v telovadnici OŠ Tunjice začela delovati karate sekcija še neustanovljenega športnega društva. Večina udeležencev oz. članov se je s karatejem že prej seznanila v različnih klubih, nekateri pa so se s to staro večično samoobambe srečali prvič.

Besedo večšina sem uporabil namenoma, ker karate v osnovi ni športna panoga, saj se večina tehnik, pridobljenih s treningom, ne sme uporabljati v športni borbi, ker lahko povzročijo resne poškodbe.

Vadba karateja je primerna za ljudi vseh starosti, ker sistem treninga ne temelji na telesni moči, pač pa na iskanju harmonije telesa in duha in usmerjanju energije, ter njeno koncentracijo v eni točki. Za doseg cilja je potreben dolgoleten in včasih zelo enoličen trening. Zaradi tega večina začetnikov, ki pričakuje rezultate že po nekaj mesecih, opusti vadbo. Prav zato tisti, ki se karateja lotijo zaradi uporabe "čudežnih" borilnih tehnik v gostilniških pretepih, niso dovolj vztrajni, da bi se naučili vsaj osnovne abecede karateja. Posledica so ponavadi buške, s katerimi se fantje vračajo domov.

Borba v karateju predstavlja le prizkus znanja večšine in ne služi

dokazovanju premoči enega ali podrejenosti drugega partnerja. Pri mojstrih karateja je običajno izid borbe znan že pred telesnim kontaktom. Vse se v trenutku odigra na psihičnem oz. duhovnem nivoju. Zato je pri treningu ta nivo veliko pomembnejši od telesnega. Stari mojstri azijskih borilnih veščin so govorili: "Če je pravo srce, bo tudi meč pravi!" Pomembno je torej pripraviti duha in telo mu bo sledilo. V nekaterih stilih karateja zato poudarjajo, da je vsakdo, ki lahko dvigne pet kilogramov, telesno dovolj močan, da se lahko uspešno nauči in uporabi vse tehnike karateja. V karateju, kot tudi v vsakdanjem življenju velja, da se vsaka oddana energija - pozitivna ali negativna - v enaki obliki v nekem časovnem zamiku vrne osebi, ki jo je oddala.

Na videz neobičajen poskus opisa karateja je nastal, da bi se naključni mimoidoči ob čudnih krikih iz tunjske šolske telovadnice in ob pogledu na karateiste, ki lomijo deske in delajo čudne udarce, zavedali, da so to umetniki, ki namesto barv in platna uporabljajo svoja telesa in skušajo skozi trening karateja spravit v harmonijo "tisto, kar je zgoraj" s "tistim, kar je spodaj".

Pridružite se jim!

Mikuš

Nogomet stari - mladi

Že naslov da vedeti, da bo zapis veljal tradicionalni tekmi med starimi od enega leta naprej s podlago 26 in mladimi do 27 let brez podlage. Po večletnem mrtvilu so bile torej v letošnji sezoni kar štiri tekme, prikazan nogomet je pri gledalcih vzbujal zanimanje in marsikomu popestril nedeljsko popoldne. Pač živimo v časih, ko je poudarek na materialnih dobrinah, katere pa povzročajo odtujenost. Vsak dogodek naj bo to kulturni ali športni, človeku malo odveže dušo, tako tistim, ki nastopajo, kot tudi tistim, ki gledajo.

Pa naj se vrnem nazaj k nogometu. Prve dve tekmi so mladi zmagali s 4:2 in 7:5. Kazalo je že na brodolom stare ladje, pa so se strnile vrste in zamašile vse luknje. Temu primerno so se tudi gibali rezultati naslednjih teken. Tako so na tretji tekmi, v sestavi trije kmetje, en obrtnik in en umetnik, premočno zmagali veterani z rezultatom 11:6. Seveda je tako visok rezultat dal novih moči in povrnil zaupanje v vedno starejše noge, ki pa se ne starajo tako hitro, če se človek ukvarja s športom.

Pred odločilno tekmo je napetost naraščala v obeh taborih, na žalost mladih in v veselje veteranov se je

končala 7:6 v korist veteranov. Odmevna zmaga se je slavila še pozno v noč. Med igro je bilo kar nekaj dodatnih športnih vložkov. Nekateri so izkoristili blato na igrišču in se valjali v njem, gledalci so to z veseljem sprejeli in uživali v prizoru. Seveda pa je težje reči za tiste, ki so se blatili. Zlomljen je bil en prst, po vsem tem lahko rečemo, da je bila tekma borbeno. Moštvi imata še nekaj rezerv, torej lahko še napredujejo. Za veterane pa je važno, da se zadrži kontinuiteta pozitivnih rezultatov.

Na tem mestu velja izreči zahvalo sponzorjem in sicer gostilni Slanovec kot generalnemu zastopniku veteranov in gostilni za Tunco za podarjeno nagrado zmagovalcu zadnje tekme; brez glave sta končala dva piščanca.

Za mizo je bilo tako dovolj časa za analizo tekme in perečo problematiko igrišča. V poznih urah smo soglasno sprejeli sklep, da se pristopi k sanaciji igrišča. Končno bodo šolarji lahko imeli primerno telovadbo, gasilske vaje in nogomet brez blata ter iskanja žoge pri Krišekarju. Med temi dogajanja pa bi lahko bila tudi kakšna veselica.

Pa naj bo dovolj, srečno v letu 1996 in nasvidenje na prenovljenem igrišču.

Marjan Torkar

NOVICE S TUNJIŠKEGA LOVSKEGA REVIRJA

Lovska družina Kamnik ima del lovišča tudi na zemljiščih krajevne skupnosti Tunjice. Naša želja je, da seznanimo krajanje o organiziranosti družine, lovcih, posebno pa o lovskem področju Tunjice.

Lovska družina Kamnik upravlja in gospodari z loviščem, ki ji ga je dala v upravljanje občina Kamnik.

Varstvo in lov divjadi, ki ga predpisuje lovška družina v letnih načrtih, mora biti usklajen z interesi gozdarjev in kmetov.

Člani LD Kamnik prostovoljno izvršujejo vse naloge v zvezi z gospodarjenjem lovišča in so v skladu:

- s pravilnikom LD Kamnik,
- s poslovnikom,
- s sklepi občnega zbora, družinskih posvetov, izvršnega sveta in z drugimi gospodarskimi smernicami.

LD sestavljajo redni člani, častni člani in pripravniki. Vsi, ne glede na status, morajo v lovišču vsako leto opraviti določeno število delovnih ur pri gradnji in popravilu lovskih naprav.

Za splošni nadzor nad dogajanjem v lovišču ima LD potrebno število kvalificiranih lovskih čuvajev.

LD izvaja skupne, skupinske in posamične love. Vsa uplenjena divjad je last družine.

Zaradi lažjega in boljšega nadzora ima LD Kamnik razdeljeno lovišče na štiri lovška področja:

- lovsko področje Mekinje
- lovsko področje Palovče
- lovsko področje Podgorje in
- lovsko področje Tunjice.

Meja lovškega področja Tunjice poteka od reke Kamniška Bistrica pri mostu na Grabnu v Kamniku in teče naravnost na Tunjiško cesto in po njej do križišča v Tunjicah, dalje po poti do Janka, kjer se združi z mejo LD Komenda. Nato poteka v smeri Vrhovje - Sidraž vse do severne tromeje LD Kamnik z gojitvenim loviščem Kozorog in LD Stahovica, mimo domačij Cirja, Laniška in Svržina, nato skozi vas

Stolnik vse do mostu čez reko Kamniška Bistrica v Zg. Stranjah, od tu pa po strugi reke navzdol do mostu na Grabnu v Kamniku, kjer se meja sklenc.

Mnogi mislijo, da je lovec samo streljač (o.p.; lovec, ki mu pomeni lov zlasti streljanje divjadi-SSKJ), mi pa vemo, da nam je gospodarjenje z divjadjo prvo in najpomembnejše delo. V lovskem področju Tunjice se številčnost srnjadi trenutno giblje okrog 55 do 60 osebkov. Za letošnji odstrel je bilo planirano 22 osebkov.

Tudi divji prašiči se skoraj redno pojavljajo v lovišču. Letos je bil do nedavnega uplenjen en prašič.

Mufloni pa so na našem lovišču le redki gostje predvsem na prezimovanju, ko se v višjih legah močno ohladi ali zapade debelejša snežna odeja.

Posebno pozornost pa zahtevajo lisice. Lani je bilo uplenjenih ali drugače pokončanih trindvajset lisic, enajst je bilo okuženih z garjami. O tem, koliko jih je bilo okuženih z virusom stekline, pa ni točnih podatkov.

V lovskem področju Tunjice je aktivnih 19 članov, ki letno skupno opravijo 250 do 300 delovnih ur.

Da ne bomo govorili le s števkami in "paragrafi", pa še tole.

Tunjiški jagri smo res grče, saj smo že od ustanovitve LD v sami špici. Pa pogledimo zakaj.

Imamo tudi nekaj zavidljivih lovskih uspehov, katere nam je namenila boginja lova Diana in z njo lovski svetnik sv. Hubert.

V Kosirnikovem Lazu je bil uplenjen divji merjasec, rekorder po kilogramih, pa tudi dva muflona je presenetila puška krogla.

Spoštovani krajanje, v prihodnje pa morda napišem lovsko prigodo z začinjeno lovsko latovščino.

JAGER

**LOVCI LOVSKE DRUŽINE KAMNIK
VOŠČIJO VSEM KRAJANOM TUNJIC
VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
IN
SREČNO NOVO LETO 1996**

Likovni dogodek

Naš rojak, slikar samouk, Slavko Smolnikar je te dni na ogled postavil šest slik z motivom kamniškega Malega gradu. Slike, narejene v akrilni tehniki, si je možno ogledati samo do konca januarja v lokalu NJORKA nasproti policije v Kamniku. Obenem nam Slavko želi miru v prihajajočih praznikih in srečno novo leto 1996.

TI, LJUBEZEN MOJA

*Kako toplo mi je pri srcu,
ko pomislim nate, ljubezen moja.
Ti si moje sonce v meglenem dopoldnevu.*

*Prajljica si in živiš v moji misli.
Si divji let ptice,
ki se boče rešiti iz pasti vsakdanjosti.
Toda jeklene so verige,
v katere sem vkovana-
in ti, ljubezen moja,
nisi dovolj silna,
da bi jib pretrgala...*

*Vsepovsod piba divji veter,
lomi in preganja moje sanje,
seje obup, iz katerega se rodi bolest in
smrt.*

*In ti, ljubezen moja,
nisi dovolj silna...*

*Vlak
Nasproti sedi 207
Misli v ure drviyo
Pust relief z izpranim življenjem
življenje odteka, kakor kalna reka
O, mi gremo, gremo!
207 mi še vedno zre v lice
Fasada ne zdrži več
žive razpoke goltajo svet
Duševni stres!
207*

*Zazri se v večno nebo
in videl boš velikansko žarečo pomarančo,
ki se utaplja v kaplji rdečega vina.*

IRENA KLEMENC

*Kot kaže, je šel
star pregovor
»V Tun'ce po punce«
med staro šaro,
saj se je v
letošnjem letu
rodilo v Tunjicah
11 fantkov in
nobena deklica.*

Ali veste, zakaj je zjutraj v Tunjicah zrak tako mrzel? Zato, seveda, ker je bil celo noč zunaj.

V Tunjicah sicer ni veliko Štajercev, pa vseeno; Ali veste, kako se Štajercu reče po kitajsko? ČUJ KEJ ŠANK!

*Imamo najlepše srnjake,
nekaj tudi za Nemce in Italijane.
Tudi TOPLAR na Košičah nam stoji,
čeprav nam povzročil nekaj hude je krvi.
Največ izkušenj naš JOHAN ima,
ki se mu prav zdaj 94-o leto smeblja.*

*Ne morem mimo VIDOTA in delavnice,
ki rešuje nam težave,
ničkoliko nam postori,
pa nikoli nič zato ne dobi.
Tudi naš STREHOV JOŽA najboljši
bil bi za kinologa.*

*Naš FONZA vikendaš precej na jogo da.
Vsi ostali smo bolj ali manj pokorni,
delamo in ŠINFAMO,
od tega pa nič nimamo.*

**VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE,
TER SREČNO, ZDRAVO IN USPEŠNO
NOVO LETO 1996
ŽELIJO VSEM KRAJANOM
PROSTVOLJNI GASILCI
IZ TUNJIC.**

**VSEM CENJENIM TUNJIČANOM ŽELIMO
VESEL BOŽIČ IN SREČNO NOVO LETO**

GOSTILNA SLANOVEC

**Tunjice 25, Kamnik
ZAHVALJENI ZA VSAK OBISK
IN PRISRČNO VABLJENI!**

MIKLAVŽEVANJE PO STARIH OBIČAJIH

Če pravimo, da je maj najlepši in najbolj cvetoč mesec, pa prav gotovo lahko trdimo, da je december mesec največjih pričakovanj. Za otroke se največje veselje začne že v začetku meseca, ko čakajo na prihod sv. Miklavža.

Spominjam se, kako smo tudi včasih otroci težko pričakovali Miklavžev večer. Res je, da je bil pri otrokih ta čas prisoten tudi strah, nekakšen občutek tesnobe, saj so Miklavža obvezno spremljali Parkeljni. Ti so bili strah in trepet otrok. In da ta običaj ne pride v pozabo, smo se v Tunjicah odločili, da priredimo Miklavževanje, kakršno, pravijo, je bilo v dobrih starih časih. Začeli smo praktično iz nič, toda z dobro voljo in pomočjo nekaterih krajanov, nam je uspelo.

Vsako leto skušamo kaj izboljšati in popraviti in če nam je kdo pripravljen pomagati s kakšno idejo ali dobrim in pametnim nasvetom, naj se nam pridruži. Tudi letos smo za naše najmlajše pripravili igrico z naslovom "Dobrinček". To je kratka in prijetna zgodbica z nekaj govorjenja in nekaj petja. Pripoveduje pa o angelčku, ki

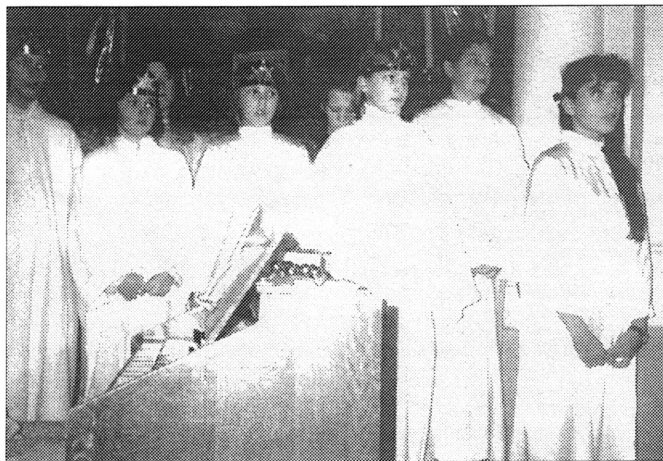
hoče in si želi, da bi bili ljudje dobri. Zato se odpravi na ta svet spreobrnit ljudi.

Da pa je bilo vzdušje bolj domače in prijetno, tudi na očete in mamice nismo pozabili. Ob vstopu v cerkev so doživeli prijazen sprejem. Postregli smo jih s šilcem domačega, orehi, bonboni in piškoti. Otroci so seveda nestrpno čakali, kdaj se bodo cerkvena vrata odprla. Mi v cerkvi pa smo hiteli še z zadnjimi pripravami na nastop. Malo je bilo tudi treme, čeprav smo že v soboto nastopili na Vranji peči in v Šmartnem. V torek pa smo miklavževali še na občini Kamnik in v Mengšu.

Mislilim, da iz tega lahko ugotovite, da smo imeli poleg vseh drugih obveznosti kar naporene Miklavževe dneve. Vendar smo bili veseli, ker smo videli toliko žarečih oči naših najmlajših. To je bilo plačilo za ves naš trud in tudi vzpodbuda za naprej.

Rada bi se zahvalila vsem, ampak zares čisto vsem, ki ste pomagali po svojih močeh, da se je v naših Tunjicah vsem drugim letošnjim prireditvam pridružil tudi "Miklavžev večer".

ANA STELE

Materinski dan

Leto 1995 se počasi izteka. Ob rojstvu našega "Tunškega" časopisa (na katerega, priznajmo, bomo kar ponosni) je prav, da se spomnimo vseh dogodkov v letošnjem letu. Eden takih je bil tudi naš materinski dan, ki smo ga praznovali na Marijin praznik, 25. marca.

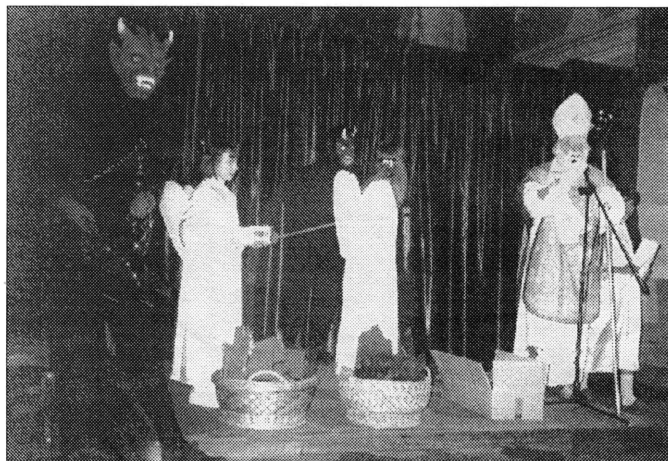
V tem hitrem tempu življenja vse prevečkrat pozabimo nase. Vedno nam zmanjkuje časa za prijetno druženje in sproščen klepet. Večina žensk misli, da so ustvarjene samo za delo. Zato smo se člani RK Tunjice potrudili, da smo to miselnost vsaj za par ur spremenili. Žene in mamice so se s svojim "samoprispevkom" kar rade odzvale na naše vabilo, da se skupaj malo poveselimo in poklepetamo. Lepo bi bilo, če bi se kdaj na takem prijetnem večeru brez zadržkov srečale

prav vse žene in mamice naše KS. Potem bi pa res še lažje rekli, da Tunjičani res držimo skupaj, s čimer se včasih radi pohvalimo.

Seveda pa so najlepši del tega praznika naši najmlajši, ki kar tekmujejo, kdo se bo lepše predstavil svoji mamici. Zato gre zahvala predvsem njihovim tovarišicam, ki se trudijo z njimi. Večer so nam polepšali tudi fantje našega okteta, brez katerih ne mine prav nobena prireditev. No ob kozarčku do brega vinca in ob skrbni strežbi našega "kelnarja" Zdravkota, smo pa tudi same zapele kakšno veselo.

Tako nam je ta večer prijetno minil in želim, da se naslednje leto spet ponovi. Na koncu pa še zahvala Milki, ki se po vsakem takem večeru trudi, da je vse tako, kot mora biti.

Tončka Golob

Vsem kupcem vaša trgovina

POTROŠNIK

Lidija KAVČIČ s.p.

vošči vesele Božične in Novoletne praznike
in se priporoča za nakupe

Ugodna novoletna ponudba:
buteljčna vina, peneča vina, razni piškoti

Kri - za življenje POSLOVILI SMO SE OD NJIH

Kri! Kolikokrat izgovorimo, preberemo, slišimo to besedo, ne da bi pomislili in se zavedali, da je to življenjsko pomembna tekočina. Tekočina, katere kljub koncu 20. stoletja in napredku, kakršnemu mnogokrat ne moremo slediti, ni uspelo napraviti nikomur. Tekočina, od katere je odvisno vsako življenje, pa naj bo to življenje belega ali črnega človeka, rumenokožca ali rdečkožca. Mislím, da krvi velikokrat ne znamo ceniti ali pa jo vsaj premalo cenimo.

Toda kljub vsem dejstvom je še precej ljudi takih, v katerih tudi današnji tempo življenja in sodobna miselnost nista ohromila čuta dolžnosti do sočloveka. Pomagati ljudem v stiski je zelo plemenito dejanje, ki ga prenekateri krvodajalci z ljubeznijo opravljajo. Tudi v Tunjicah imamo glede na število prebivalcev veliko krvodajalcev. Krvodajalsko akcijo organizira RK Tunjice. Nekateri seveda ne gredo z nami, ampak preko delovnih organizacij, kjer so zaposleni, po nas pride avtobus RK Slovenije v Tunjice. Da ta dan naredimo prijetnejši in nam

ostane bolj v spominu, pa imamo vsako leto, ko se vrnemo iz Ljubljane, v vaški gostilni pri Slanovcu, po domače pri "Grlušek", zakusko, ki včasih traja tudi do poznih popoldanskih ur. In kot se za tako družbo spodobi, se tudi mi veselo zavrtimo. Seveda slišimo tudi prenekatero dobro šalo, ki se ji lahko od srca nasmejemo.

To je le ena od dejavnosti RK. V tekočem letu smo organizirali materinski dan, izlet na Slovensko Koroško in pomagali pri organizaciji krajevnega praznika. Kot vsako leto gremo skupaj s predstavniki sveta KS obiskat bolne in starejše občane. Za te obiske smo izbrali 26. december in moramo povedati, da smo pri ljudeh lepo sprejeti.

Krajevni odbor RK Tunjice

Tihe božične sreče, v letu, ki prihaja, pa predvsem obilo zdravja saj zdravje je naše največje bogastvo in le če smo zdravi, lahko pomagamo tudi drugim.

*KO RK Tunjice
Ana Stele*

DRUŠTVO SAMOPOMOČI ŽELI VSEM KRAJANOM TUNJIC VESEL BOŽIČ IN SREČO V LETU 1996

Dne 10.3.1995, le dva dni pred svojim 94. rojstnim dnevom, je za vedno zaspal
Janez Grkman,
Komovčev oče z Vinskega vrha.

Vse življenje si je v potu svojega obraza služil kruh v strminah svoje kmetije. Sedem let je bil najstarejši krajan. Noben nam znani Tunjčan še ni dočakal tako visoke starosti. Bil je na pogrebu treh svojih sinov. Žena mu je umrla pred 17 leti. Poznali smo ga kot pravo, vsemu kljubujočo kmečko grčo.

V četrtek, 19. januarja 1995 je umrla
Katarina Golob,
Sp. Golobova mama, iz Tunjic št. 34.

Rojena je bila 12.2.1905 pri Zgornjem Dolencu v Lanišah. Bila je vdova 22 let. Zadnja leta je bila najstarejša žena v tunjiški fari. Kot prva je ležala v tunjiški poslovilni vežici na hribčku pri sv. Ani.

V ranem jutru 13.11.1995 so nam zvonovi oznanili, da je umrl
France Vrhovnik
iz Tunjic, po domače Turnšek.

Rodil se je pri Marku na Vrhovju 1.6.1925. Bil je povsod znani harmonikar in električar, zadnje leto se je boril z zahrbtno boleznijo, kateri je na jesen podlegel. Njegove zadnje poti se je udeležila množica domačinov, sodelavcev in znancev od blizu in daleč.

Dotrpel je
Stanislav Petek
iz Tunjic 14, Jeršinov oče z Vinskega vrha.
Po svoje plačilo v večnost je odšel na svoj 75. rojstni dan 29.10.1995.

Mnogo let je tesaril v kamniških gradbenih podjetjih. Nazadnje ga je težka bolezen za več let položila v invalidski voziček iz katerega je potrpežljivo opazoval naravo okrog svoje hiše.

Nepričakovano nas je zapustila 18.8.1995
Stanislava Romšak
iz Laniš št. 5, Zg. Hribarjeva mama.

Rojena je bila 13.11.1921 pri Komovcu na Tunjiški Mlaki. Huda bolezen je domačim vzela nenadomestljivo mamo ženo in gospodinjjo, ki je vse življenje na Hribarjevi domačiji posvetila vzgoji družine in skrbi za obdelane bregove okrog doma.

IZDAJO ČASOPISA SO FINANČNO PODPRLI

GOSTILNA "ZA TUN'CO"

Majda Obreza
Tunjiška Mlaka 9a
61240 Kamnik
tel.: 061 817-670
privat tel.: 061 831-160

Zmečki turizem Kosirnik
Tunjice 40
Tel.: 061 832-133

dimnikarstvo
čiščenje klima naprav
meritve: sajavnost, CO₂, NO_x
Vinko Polak
Tunjiška 11, tel./fax: (061)831-779, 61241 Kamnik

SEDUŠAK

Milan **SEDUŠAK**

KROVSTVO, IZOLACIJE, KLEPARSTVO in ZIDARSTVO
Tunjiška Mlaka 22/c, 61240 Kamnik, Tel.: (061) 817-795

AVTOMEHANIKA

SMOLNIKAR JANEZ

Tunjiška Mlaka 6a, (061/817-092)

STELE PETER

Tunjiška Mlaka 9

Miroslav **VRHOVNIK**

Tunjiška Mlaka 5b
61240 Kamnik, Slovenija
☎ 061/817-003

GRAVERSTVO IN IZDELAVA POKALOV

STROJNO KLJUČAVNIČARSTVO IN SERVISIRANJE STROJEV

CIRIL SEDUŠAK

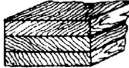
Tunjiška Mlaka 22a, Telefon:(061)832-021

izdelava **ALU in PVC OKEN**
ZIMSKIH VRTOV

ROLETE - SENČILA - TENDE - ŽALUZIJE

OBRAT 91 d.o.o.

Tunjiška Mlaka 5F ☎817-011, 817-299, Fax:817-466
Mobitel:0609 620 803

PELES d.o.o.
Proizvodno trgovsko podjetje

Peterlin ing. Borut

Tunjiška Mlaka 13, Kamnik
Telefon: 061/832-321, Fax:061/15 90 250, 831-806

Vinšek Franc

Tunjiška mlaka 25
61240 Kamnik
tel.: 061/832-111

AVTOKLEPARSTVO

MONTAZA

**CENTRALNIH KURJAV
IN VODOVODNIH INŠTALACIJ**

Peter Železnik

Tunjice 31
61240 Kamnik

Telefon
(061) 832-942

STROJNE INSTALACIJE

KOPŠE s.p.p.

- centralna
- voda
- plin

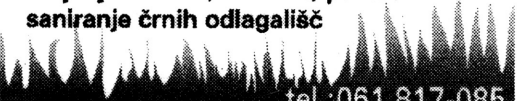
Leopold Kopsé

Laniše 3/a, 61240 Kamnik ☎ 061 817-060

V.D. Kamnik d.o.o.

zemeljski izkopi
urejanje okolice, nasadov, parkov
saniranje črnih odlagališč

tel.:061 817-085

SESTAVIL ZOBIL	23. ČRKA	ŽENSKO IME	LETEV	TUNJICE 26	TUNJICE 31	VPREŽNA ŽIVAL	1996	TURNER OVRATNIK	OSERNI ZAJEMEK	13. ČRKA DEL TEN. IGRE	18. ČRKA KNIN	VELETOK V PAKISTANU RDEČI KRIZ	2. SAMOGL. 3. SAMOGL.	MARKOVIĆ IN STRN	ANA STELE	STARA MAMA TONE REMS	SARAJEVO	KOŽELJ	FRA. MODNI KREATOR ČE	NORVEŠKA	ROMUNIJA 15. ČRKA	GOROVJE V J. AMERIKI GRŠKA ČRKA	URAN SVETOPIS. OSEBA	TONJE BRELIH ITALIJA	IVAN TAVČAR ENAKA SAMOGL.	GRŠKA ČRKA		
	TUNJSKA MLAKA 11		SREDNJI	15. ČRKA NATRIJ	DRŽAVA ŽIDOV RAZLIČNA SAMOGLAS	TUNJICE 31		ROMUNIJA ITALIJAN- SKA RTV																				
ORJAK																												
ST ŽIDOVSKI KRALJ																												
LETENJE																												
PEROCI																												
RIBIČ ELZA																												
REKA V SRBIJI																												
VRSTA RIBEZA																												
ANDREJ ZALAR																												
1996																												
VRSTA PLEVELA																												
ANICA NOGRAŠEK																												
TUNJSKA MLAKA 11																												
GESLO																												

V križanki je nesimetrično razporejenih 22 bišnih imen iz Tunjic. V pomoč so navedene bišne številke. Križanka je nagradna! Rešitve pošljite v zaprti kuverti na uredništvo Tunškega glasu. Javno žrebanje bo na zboru krajanov; predvidoma februarja. Podelili bomo tri praktične nagrade. Veliko sreče pri žrebu.